

Aktuāli jautājumi logopēdijā, Skola 2030

Māra Domiceviča,
Liepājas pirmsskolas logopēdu apvienības vadītāja

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā
pirmsskolas izglītības nobeigumā:

► **Iepriekš:**

- Nosauc savu vārdu, uzvārdu un vecāku vārdus, uzvārdus;
- Prot pastāstīt par sevi un savu ģimeni;
- Zina savu dzīvesvietas adresi, valsti, kurā dzīvo;
- Ieinteresēti klausās cita stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto;
- Iejūtas dažādos tēlos, skandē tautasdziesmas, runā dzejoļus;
- Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus pats;

► **Tagad:**

- Skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu;
- Piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju;
- Lieto runas intonācijas, paužot emocijas atbilstoši saziņas situācijai;
- Jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu;
- Klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu;

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā
pirmsskolas izglītības nobeigumā:

► **Iepriekš:**

- Runā teikumos ar pareizu vārdu secību, gramatiski pareizām vārdu formām;
- Stāsta par attēlu, attēlu sēriju, saprot darbību loģisko secību;
- Saklausa un nosauc skaņas vārda sākumā, vidū, beigās;
- Saprot saikni starp skaņu un burtu;
- Pazīst iespiestos un rakstītos burtus;
- Lasa vārdus, vienkāršus teikumus atbilstoši savām spējām, saprot paša lasīto, atbild uz jautājumiem.

► **Tagad:**

- Saprotami un secīgi stāsta par redzēto un dzirdēto, piedzīvoto, arī par savām emocijām un rīcību;
- Atšķir un nosauc skaņas vārdā;
- Pareizi izrunā visas skaņas;
- Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu;
- Lasa vārdus, saprot izlasīto;
- Raksta rakstītos burtus neierobežotā laukumā.

Valodu mācību joma (kopsavilkums)

Valodu mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti 3 satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā:

- **Saziņa kontekstā;**
- **Teksts un tekstveide;**
- **Valodas struktūra.**

Saziņa kontekstā – pirmsskolā bērnam piemīt dabiska tieksme sazināties ar citiem, lai izteiktu savas domas, vajadzības un emocijas. Šo tieksmi izmanto, lai bērns attīstītu visas valodas prasmes: klausīšanos, runāšanu, lasīšanu un rakstīšanu. Līdzās žestiem, mīmikai un ķermeņa valodai arvien nozīmīgāka kļūst mutvārdu saziņa. Bērns sarunājas par dažādiem tematiem, izvēloties piemērotu vārdu krājumu, intonāciju un atbilstošu teikuma struktūru. Kad bērns savām spējām atbilstoši apguvis rakstītprasmi un lasītprasmi, viņš sazinās ar citiem arī rakstveidā.

Pirmsskolā līdztekus dzimtajai valodai bērns var apgūt citas valodas.

Valodu mācību joma (kopsavilkums)

Teksts un tekstveide – bērns klausās dažādus tekstus: pasakas, stāstus, skaitāmpantus u.c. Tie bērnam palīdz iepazīt un saprast sevi, apkārtējo pasauli, fantazēt, iztēloties, pārdzīvot, paplašina vārdu krājumu. Bērns mācās ne vien saklausīt tekstu, bet arī atbildēt uz jautājumiem par to, izteikt savas domas par dzirdēto, izdomāt teksta turpinājumu. Izmantojot savu pieredzi un dzirdētos tekstus, bērns veido tekstus par sevi, savu pieredzi, ikdienā piedzīvoto un pārdzīvoto.

Valodas struktūra - bērns sāk veidot izpratni par valodu un tās uzbūvi, darbojoties ar skaņām, burtiem, vārdiem, teikumiem. Mācās saklausīt skaņas, pareizi tās izrunāt. Iepazīstot skaņām atbilstošos burtus, bērns veido un lasa vārdus, no vārdiem veido teikumus, raksta pazīstamus burtus un vārdus. Bērns lasa, raksta burtus un vārdus savā tempā, atbilstoši savām spējām.

Caurvijas valodu jomā

Caurviju prasmes palīdz apgūt zināšanas dažādos kontekstos un ar dažādiem domāšanas un pašvadītas mācīšanās paņēmieniem, tādejāti stiprinot jaunu zināšanu sasaisti ar personīgo pieredzi.

Caurviju prasmju izmantošana dažādās mācību jomās nostiprina bērna spējas tās izmantot patstāvīgi un visdažādākās situācijās, tostarp sarežģītās un neparedzamās.

Kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas caurviju prasmes saistītas ar valodas (vārdveides) algoritmu iepazīšanu, vārda skaniskā sastāva analīzi, sakarību atklāšanu, sava uzdevuma formulēšanu.

Jaunradē un uzņēmējspējā – ar iniciatīvas izrādīšanu, problēmu risinājuma plānojumu.

Pašvadītā mācīšanās – ar spēju paveikt darbību līdz galam, darboties ieinteresēti un mērķtiecīgi, ar atbalstu pārvarēt grūtības, novērtēt savu darbību, tās rezultātu, skaidrot savu vērtējumu, izmantot vairākas uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas.

Caurvijas valodu jomā

Sadarbībā – ar prasmi kopīgā darbā uz klausīt citus, izteikt savu viedokli, saskaņot darbības ar citiem, palīdzēt citiem un pieņemt palīdzību, strādāt ar kopīgu mērķi, uzņemties un dalīt atbildību, mērķtiecīgi virzīt sarunu, lai saprastos, apzināti lietot savas sociālās prasmes, lai ar citiem nodibinātu un uzturētu pozitīvas attiecības, sadarboties ar citiem kopēju uzdevumu veikšanai.

Pilsoniskā līdzdalībā – ievērot, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi.

Digitālās prasmes – mācīties atšķirt virtuālo pasauli no reālās, saprast digitālo tehnoloģiju jomu, mācīties ievērot digitālo ierīču lietošanas nosacījumus.

Vērtēšana kompetenču pieejā:

Bērna sasniegumu vērtēšana 4 līmeņos (norādot dinamiku):

S-sācis apgūt

T-turpina apgūt

A-apguvis

P-apguvis padziļināti

Izglītības satura apguves nobeigumā vecāki tiek rakstiski informēti par bērna sasniegumiem.

Līdz šim bērna sasniegumi tika vērtēti ar “Jā”, “Daļēji”, “Vēl jāmācās”.

Prezentācijas gatavošanā tika izmantoti materiāli no Pirmsskolas mācību programmas.

Paldies par uzmanību!